

BESCHIKKING D.D. 21 MAART 2012 - ZAAKNUMMER 2011-008930 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d
Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en dijkverlegging Polder het Munnikenland

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 20 mei 2011, door ons ontvangen op 23 mei 2011 heeft Royal Haskoning namens Waterschap Rivierenland, Blomboomgaard 1 te Tiel (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

Het integrale doel van het project "Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en dijkverlegging Polder het Munnikenland" (hierna 'Munnikenland') is het verhogen van de veiligheid tegen overstromingen en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit van het riviereengebied, waar natuurontwikkeling een belangrijk onderdeel van uitmaakt. Zodoende omvat het project Munnikenland tevens de versterking van Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur. Het plangebied omvat nagenoeg het gehele deelgebied Loevestein van het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem inclusief nabijgelegen gronden. Het waterschap streeft ernaar om het project voor het grootste deel voor 31 december 2015 uit te voeren en verwacht het totale project uiterlijk 31 december 2017 te hebben uitgevoerd.

Het project omvat de volgende deelactiviteiten:

Maatregel / Onderdeel	Hoofddoel	bevoegde instantie
Ontgraving Brakelse Benedenwaarden	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving noordelijk deel Gandelwaard	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving Delta dijk	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving Waalkade	Rivierverruiming	EL&I
Aanleg Wakkere dijk inclusief hoogwatervluchtplaats	Rivierverruiming	EL&I
Aanleg in- en uitlaatwerk in Maaskade	Waterbeheer / natuur	EL&I
Aanpassing waterhuishouding binnendijks gebied	Waterbeheer / natuur	Prov
Aanleg poelen in tussendijks gebied t.b.v. Mitigatie Kamsalamander	Natuur	EL&I
Inrichting Munnikhof	Cultuurhistorie	Prov
Herstel Wetering in de Waarden van Loevestein	Cultuurhistorie	Prov
Ontgraving gracht Slot Loevestein	Cultuurhistorie	Prov
Herstellen tracé Schouwendijk	Cultuurhistorie	Prov
Herstel terp 't Rechthuys	Cultuurhistorie	Prov
Verbreding Maaskade en aanleg weg	Infrastructuur	Prov
Verbreding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervlucht-	Infrastructuur	Prov

plaats		
Aanleg fiets- en wandelpaden	Infrastructuur / recreatie	Prov
Aanleg aanlegsteiger Munnikhof	Recreatie	Prov
Toename recreatie	Recreatie	Prov
Grondverzet i.h.k.v. project Munnikenland (incl. aanleg tijdelijke loswal)	Grondverzet	EL&I/Prov

De maatregelen zijn weergegeven op de bij deze vergunning als bijlage opgenomen tekeningen "Technisch ontwerp" en "Overzicht nieuwe situatie nieuw aan te leggen wegen".

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens:

1. Notitie projectomschrijving.
2. Inrichtingsplan met plankaart.
3. Topografische kaart met de ligging van het plangebied.
4. Passende beoordeling, 13 mei 2011.
5. MER-rapportage, 21 mei 2010.
6. Beheerplan, mei 2011.
7. Rapport flora en fauna Ecogroen, 2007.
8. Rapport Fauna-kartering Munnikenland 2010, Natuurbalans november 2010.

Per brief van 7 juli 2011 heeft de Dienst Landelijk Gebied namens de aanvrager een enigszins gewijzigde passende beoordeling ingediend ter vervanging van de versie van 13 mei 2011. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt van deze gewijzigde passende beoordeling, gedateerd 4 juli 2011, uitgegaan. Deze passende beoordeling dient tevens als onderbouwing van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan, en daarmee ook de passende beoordeling, omvatten enkele activiteiten die geen onderdeel uitmaken van deze aanvraag. Het betreft de volgende activiteiten:

- Evenemententerrein bij Slot Loevestein.
- Bouwmogelijkheden op de terp 't Rechthuys.
- Bouwmogelijkheid voor een schuil- en uitkijkhut.
- Realiseren kano-aanlegplaats.
- Toeristisch overstappunt.
- Uitbreidingsmogelijkheden op het terrein van Dunea.

Deze activiteiten worden hier verder buiten beschouwing gelaten. Voor zover het vergunningplichtige activiteiten betreft, dient hiervoor een afzonderlijke aanvraag te worden ingediend.

Per brief van 14 februari 2012 heeft het waterschap aangegeven dat het opvullen van de zandwinput is geschrapt uit het plan. In een bij de brief gevoegde notitie van DHV, gedateerd 7 februari 2012, zijn de consequenties van deze aanpassing op het Natura 2000-gebied weergegeven.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Coördinatie

Bij de voorbereiding van de besluiten nodig voor de uitvoering van de maatregel Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en dijkverlegging Buitenpolder Het Munnikenland (afgekort project Munnikenland) ter uitvoering van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier is gekozen voor toepassing van de gemeentelijke coördinatieregeling bedoeld in artikel 3.30, eerste lid, onder b, Wet ruimtelijke ordening (Wro) gecombineerd met de provinciale coördinatieregeling bedoeld in artikel 3.33, eerste lid, onder a, Wro.

De bedoeling van de voorgenoemde gemeentelijke coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van de in het coördinatiebesluit van de gemeenteraad van Zaltbommel genoemde besluiten tezamen met het voor de uitvoering van de maatregel vast te stellen bestemmingsplan gecoördineerd te doen plaatsvinden.

De bedoeling van de voorgenoemde provinciale coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van de voor de uitvoering van de maatregel benodigde besluiten genoemd in het coördinatiebesluit van Provinciale Staten van Gelderland gecoördineerd te doen plaatsvinden en heeft bovendien tot gevolg dat Gedeputeerde Staten van andere bestuursorganen, tenzij dit een bestuursorgaan van het Rijk is, de medewerking kunnen vorderen, die voor het welslagen van de coördinatie nodig is.

Het toepassen van genoemde coördinatieregelingen heeft mede tot doel dat de bekendmaking van (ontwerp)besluiten, de gelegenheid tot het naar voren brengen van zienswijzen daarop, respectievelijk het indienen van beroep daartegen voor de verschillende besluiten gelijktijdig plaats heeft.

De besluiten die nu gecoördineerd worden zijn:

- Bestemmingsplan.
- Projectplan op grond van de Waterwet.
- Vergunning op grond van de Ontgrondingenwet of de provinciale ontgrondingenverordening.
- Vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.
- Ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.

Gezamenlijke voorbereiding van besluiten

De besluiten benodigd voor de uitvoering van project Munnikenland zijn door betrokken overheden gezamenlijk voorbereid en ook de communicatie daarover heeft gezamenlijk plaatsgevonden. Om de op handen zijnde besluiten zo goed mogelijk bij betrokkenen onder de aandacht te brengen en hen daarover te raadplegen hebben er verschillende momenten van informatieverstrekking en raadpleging plaatsgevonden.

Van 26 november 2007 tot en met 6 januari 2008 heeft de startnotitie m.e.r. Munnikenland ter inzage gelegen.

Op 1 juli 2010 heeft een informatieavond plaatsgevonden over het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied Munnikenland, waarop eenieder in de gelegenheid is gesteld zich te informeren.

Op 20 januari 2011 heeft een carrouselbijeenkomst plaatsgevonden in het gemeentehuis van Zaltbommel waarop eenieder konden inspreken. Op 12 mei 2011 vond een speciale themacarrousel plaats voor de gemeenteraad. Op laatstgenoemde avond is het plan nogmaals toegelicht en zijn voor betrokkenen en gemeenteraad belangrijke vragen beantwoord.

Gedurende de gehele periode is de omgeving op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven en bestaat de mogelijkheid tot het raadplegen van de website www.waterschaprivierenland.nl. Daarnaast zijn er bijeenkomsten met de klankbordgroep geweest waarin vertegenwoordigers van betrokken bewoners, grondeigenaren en organisaties zitting hebben. De deelnemers zijn over de plannen voor uitvoering van de maatregel geïnformeerd en geraadpleegd.

De ontwerpbesluiten en het MER hebben voor eenieder ter inzage gelegen van 15 september 2011 tot en met 26 oktober 2011. Binnen deze zes weken bestond de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Gedurende deze periode is op maandag 3 oktober 2011 een hoorzitting/informatieavond gehouden over het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpbesluiten. Tijdens deze bijeenkomst bestond de mogelijkheid mondeling zienswijzen in te dienen.

De in deze periode ingediende zienswijzen hebben geleid tot diverse wijzigingen in de besluiten. Ook is een aantal ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. Voor de motivering van de wijzigingen wordt verwezen naar de “Nota van Antwoord en ambtshalve wijzigingen Ruimte voor de Rivier Munnikenland” die met dit definitieve besluit en de overige definitieve besluiten ter inzage is gelegd.

Op 29 november 2011 heeft de Commissie m.e.r. het toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht. In de toelichting van de definitieve m.e.r.-plichtige besluiten is een samenvatting van de adviezen uit het toetsingsadvies opgenomen en is toegelicht hoe deze adviezen zijn verwerkt in de definitieve besluiten.

Wettelijk kader

Het wettelijk kader waaraan de aanvraag is getoetst wordt gevormd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998), vooral de artikelen 10a en 19d Nbw 1998 en volgende.

Bevoegdheid

Gelet op het bepaalde in artikel 2 lid 5 Nbw 1998 hebben wij Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant verzocht in te stemmen met het ontwerpbesluit. Bij brief van 23 september 2011 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant ingestemd.

Voor dit project is tevens een aanvraag ingediend bij de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (hierna te noemen “de staatssecretaris”). De staatssecretaris is op grond van artikel 2, onder e, van het Besluit Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 bevoegd gezag voor de maatregelen die nodig zijn voor de werking van de hoofdwaters in de zin van de Waterwet. In dit project betreft dit de maatregelen die getroffen worden om de doorstroming van de rivier te verbeteren. De staatssecretaris is tevens bevoegd gezag voor de aanleg van de in- en uitlaat in de Maaskade en de aanleg van de poelen ten bate van het mitigeren van de effecten op het leefgebied van de Kamsalamander omdat deze activiteiten onlosmakelijk verbonden zijn met de rivierverruimende maatregelen. Als gevolg van het afgraven van de dijken komt een deel van het nu binnendijkse gebied onder invloed van de rivier. De in- en uitlaat in de Maaskade is nodig voor de ontwatering van dit gebied na inundatie. Aanleg van de poelen is nodig als mitigatie van de aantasting van enkele poelen in de Brakelse Benedenwaard als gevolg van de ontgravingen voor rivierverruiming.

Voor de volgende maatregelen zijn Gedeputeerde Staten bevoegd.

Ontgraving gracht Slot Loevestein
Herstel van de Wetering in de Waarden van Loevestein
Transport door ontgraven slotgracht, verbreden Maasdijk, herstel Wetering en uitbreiden parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats
Herstellen tracé Schouwendijk
Herstel van de terp van 't Rechthuys
Verbreding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats
Verbreding Maaskade en aanleg weg
Aanpassing waterhuishouding binnendijks gebied
Verzuring en vermessing als gevolg van toename van verkeer.
Toename recreatiedruk, aanleg fiets- en wandelpaden en realisatie aanlegsteiger Munnikhof

Voor het transport van de grond zijn zowel de staatssecretaris als Gedeputeerde Staten bevoegd. Voor het transport ten bate van het herstellen van de gracht bij Slot Loevestein, herstel van de Wetering en uitbreiding van de parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats zijn Gedeputeerde Staten bevoegd.

De behandeling van deze aanvraag is procedureel en inhoudelijk afgestemd met de staatssecretaris. Dit besluit beperkt zich in hoofdzaak tot de maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn. Bij het bepalen van de cumulatieve effecten zijn de gevolgen van maatregelen waarvoor de staatssecretaris bevoegd is meegenomen.

Aanwijzing en aanmelding

Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem is op 20 mei 2003 aangemeld als speciale beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn en op 7 december 2004 geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang, als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Dit Natura 2000-gebied bestaat uit drie deelgebieden waarvan Loevestein is gelegen in Gelderland. De gebieden Pompveld en Kornsche Boezem zijn gelegen in de provincie Noord-Brabant.

Natura 2000-doelen

Door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (hierna te noemen de minister) zijn voor alle Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in de ontwerpbesluiten.

Algemene doelen (Bron: Ontwerpbesluit Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem)

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpbesluit Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem)

(= behouddoelstelling; > ontwikkelingsdoelstelling; =<) behouddoelstelling maar achteruitgang toegestaan ten gunste van specifieke ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H3150 Meren met krabbenscheer en fontein-kruiden	>	>
H3270 Slikkige rivieroeveren	>	>
H6120 Stroomdalgraslanden ¹	=	=
H6510A Glanshaver- en vossenstaartheuvels (glanshaver)	>	>
H91E0A Vochtige alluviale bossen* (Zachthoutoibossen)	=	>

¹Prioritair habitatype

Soorten	<i>Doestelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1134 Bittervoorn	=	=	=
H1145 Grote modderkruiper	>	>	=
H1149 Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 Rivierdonderpad	=	=	=
H1166 Kamsalamander	=	=	=

In de brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 geeft de minister aan, een aantal wijzigingen op het ontwerpbesluit te zullen doorvoeren. De voorgenomen wijzigingen voor het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem zijn:

- Begrenzing aanpassen zodat de grens samenvalt met buitendijkse zijde van de kruin van de dijk op die plaatsen waar bijzondere waarden aanwezig zijn.
- De toelichting bij kamsalamander wordt de volgende tekst opgenomen: "De populaties in de uiterwaarden kunnen lijden onder (extreem) hoog water. Voor het in stand houden van duurzame populaties zijn daarom de verbindingen met binnendijkse populaties van belang."

Inhoud van de aanvraag

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

De aanvraag omvat, behoudens het grootste deel van de Gandelwaard, het gehele deelgebied Loevestein van het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem. Van de Gandelwaard maakt alleen het meest noordwestelijk deel onderdeel uit van deze aanvraag. Voor het overige deel van de Gandelwaard is op 10 juni 2011 door Wienerberger BV een afzonderlijke aanvraag ingediend. De Gandelwaard ligt tussen de Afgedamde Maas en de Maaskade. Omdat binnen het plangebied van de aangevraagde activiteit alle instandhoudingsdoelen aanwezig zijn waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, zijn deze allemaal in de aanvraag beoordeeld. In het gebied komen tevens de Zwarte stern, Graspieper en Grote bonte specht voor. Dit zijn typische soorten voor respectievelijk Meren met krabbenscheer, Stroomdalgrasland en Zachthoutoobos. In de aanvraag zijn deze soorten meegenomen bij het beoordelen van de effecten op de kwaliteit van de betreffende habitattypen.

In de aanvraag beschreven effecten van de gevraagde activiteiten

Maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn

Ontgraving gracht Slot Loevestein
Herstel van de Wetering in de Waarden van Loevestein
Transport door ontgraven slotgracht, verbreden Maasdijk, herstel Wetering en uitbreiden parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats.
Herstellen tracé Schouwendijk
Herstel van de terp van 't Rechthuys
Verbreiding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats
Verbreiding Maaskade en aanleg weg
Aanpassing waterhuishouding binnendijks gebied
Verzuring en vermessing als gevolg van toename van verkeer.
Toename recreatiedruk, aanleg fiets- en wandelpaden en realisatie aanlegsteiger Munnikhof

Ontgraving gracht Slot Loevestein

Slot Loevestein is omgeven door één gracht. In het verleden was nog een tweede gracht aanwezig. Het project voorziet in het herstellen van deze tweede gracht waarbij het aanwezige ooibos verdwijnt.

Conclusie

Ontgraving van de gracht leidt tot een negatief effect op het habitatype Zachthoutoibos.

Herstel van de Wetering in de Waarden van Loevestein

De betreffende Wetering is deels dichtgegroeid en verland en wordt weer hersteld door deze uit te graven. In het oostelijk deel van de Wetering zijn Bittervoorn en Kleine modderkruiper aanwezig. Door herstel van de wetering wordt het leefgebied van beide soorten vergroot.

Conclusie

Herstel van de Wetering leidt tot tijdelijke verstoring van Bittervoorn en Kleine modderkruiper en uitbreiding van het leefgebied van beide soorten.

Transport door ontgraven slotgracht, verbreden Maasdijk en herstel Wetering, uitbreiden parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats

Voor het transport ten bate van het herstellen van de gracht bij Slot Loevestein, het verbreden van de Maasdijk, herstel van de Wetering en uitbreiden van de parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats zijn Gedeputeerde Staten bevoegd. Voor het overige transport is de staatssecretaris bevoegd.

Bij het totale project komt circa 2 miljoen m³ grond vrij, dit wordt verwerkt bij de aanleg van de Wakkere dijk. De vrachtwagenbewegingen hebben vooral plaats in de Brakelse Benedenwaarden en nabij de Wakkere dijk en in mindere mate in de Buitenpolder het Munnikenland en de Waarden bij Loevestein. Het eventuele effect wordt beperkt doordat enkele routes zijn aangegeven waarover het transport zal plaatsvinden. De bevoegdheid van Gedeputeerde Staten is beperkt tot het transport in de Waarden van Loevestein en de afvoerroute naar de te ontgraven gracht van Slot Loevestein. Door aanleg van de route langs de Maasdijk gaat circa 0,07 ha Zachthoutoibos verloren. Voorts kan het transport leiden tot:

- Verstoring van de Grote bonte specht welke een typische soort is voor Zachthoutoibossen.
- Verstoring van Bittervoorn en Kleine modderkruiper als gevolg van trilling, geluid, licht optische en mechanische verstoring.
- Verstoring van Kamsalamander door geluid, trillingen en mechanische verstoring. Omdat Kamsalamanders vooral 's nachts trekken en er dan niet gewerkt wordt, zal het effect beperkt zijn.

Conclusie

Transport leidt tot oppervlakteverlies van 0,07 ha Zachthoutoibos en verstoring van de typische soort Grote bonte specht en de soorten Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Kamsalamander.

Herstel tracé Schouwendijk

De huidige toegangsweg naar Slot Loevestein is gedeeltelijk gelegen op de Deltadijk. Na afgraving van de Deltadijk inclusief weg, wordt de nieuw aan te leggen weg over een enigszins gewijzigd tracé gelegd. Ter plaatse komt Zachthoutoibos voor waarvan een klein deel wordt aangetast. Voor het overige komen geen habitattypen en/of soorten voor.

Conclusie

Herstel van het tracé Schouwendijk leidt tot een beperkt oppervlakteverlies van Zachthoutoibos.

Herstel van de terp van 't Rechthuys

Het project voorziet in herstel van de terp door het ophogen van het terrein. Nabij deze locatie zijn geen natuurwaarden aanwezig zodat er geen effecten zijn te verwachten.

Verbreding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats

De verbreding van de parkeerplaats inclusief hoogwatervluchtplaats vindt plaats buiten Natura 2000-gebied. De verbreding vindt plaats in leefgebied van de Kamsalamander. Voor het overige komen hier geen habitattypen en/of soorten voor. Op de hoogwatervluchtplaats zullen ruigtes ontstaan en op termijn struiken en bomen waarmee deze locatie geschikt wordt als overwinteringslocatie voor de Kamsalamander.

Conclusie

Verbreding van de parkeerplaats en aanleg van de hoogwatervluchtplaats leidt tot een beperkt verlies aan oppervlakte leefgebied van de Kamsalamander.

Verbreding Maaskade en aanleg weg

Over de Maaskade wordt een weg aangelegd waarbij tevens de Maaskade wordt verbreed. Bij de verbreding van de Maaskade wordt geen leefgebied aangetast. Wel wordt op één locatie een kleine oppervlakte Zachthoutoibos aangetast. De op de Maaskade aan te leggen weg loopt deels door leefgebied van de Kamsalamander. Omdat de huidige, te amoveren, weg op de Waalkade over een langere afstand door leefgebied van de Kamsalamander loopt verbetert de situatie. De Kamsalamander trekt vooral 's avonds en 's nachts op het moment dat de weg niet intensief gebruikt wordt door bezoekers.

Conclusie

Verbreding van de Maaskade en aanleg van de weg leidt tot een beperkt oppervlakte verlies van Zachthoutoibos.

Aanpassen waterhuishouding binnendijks

Het project voorziet in het aanpassen van de waterhuishouding tussen de nieuw aan te leggen Wakkere dijk en Den Nieuwendijk. Dit gebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied.

Wijziging van de waterhuishouding tussen de Wakkere dijk en Den Nieuwendijk leidt tot vernatting. Het peil wordt met 35 tot 55 cm verhoogd. Naast het verhogen van het waterpeil wordt ook meer kwel verwacht als gevolg van verplaatsing van de dijk. De vernatting en toename van kwel zal er toe leiden dat circa 0,35 ha Zachthoutoibos verdwijnt.

Conclusie

De aanpassing van de waterhuishouding leidt tot een negatief effect op Zachthoutoibos doordat circa 0,35 ha zal verdwijnen.

Verzuring en vermessing als gevolg van toename van verkeer

Als gevolg van het plan wordt een toename van bezoekers van 100.000 tot 150.000 per jaar verwacht waardoor de verkeersintensiteit zal toenemen. Het plan voorziet tevens in aanleg van een weg op de Maaskade.

In de aanvraag is de depositietoename van verkeer als gevolg van de toename van het aantal bezoekers berekend. Tevens is aangegeven dat alleen voor de habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland een toename kan leiden tot negatieve effecten omdat de kritische depositiewaarden van de andere habitattypen hoger zijn dan de huidige achtergrondwaarde.

Uit de berekeningen van de depositie blijkt dat de toename als gevolg van verkeer op beide habitattypen maximaal 0,5 mol N/hectare/jaar bedraagt.

De voornaamste sturingsfactoren voor Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland zijn dynamiek door beheer en inundatie. De beperkte toename van de stikstofdepositie kan worden opgevangen door standplaatsdynamiek en beheer, zodat er geen significant negatieve effecten worden verwacht.

Conclusie

De beperkte toename van de stikstofdepositie leidt niet tot significant negatieve effecten op de habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland.

Toename recreatiedruk, aanleg fiets- en wandelpaden en realisatie aanlegsteiger Munnikhof

Na inrichting zal het aantal bezoekers naar verwachting toenemen van 70.000-100.000 per jaar tot circa 150.000 bezoekers per jaar. De vissen en amfibieën zullen weinig hinder ondervinden van de toenemende recreatie. De kwetsbare vegetatie zal volgens het inrichting- en beheerplan beschermd worden tegen vertrapping door slechte toegankelijkheid van het gebied bij Den Nieuwendijk, door aanleg van paden en door de natuurlijke neiging van mensen om bestaande (vee)routes te volgen. De toenemende recreatie kan wel een effect hebben op broedvogels die kwalificeren als typische soorten en daarmee op de kwaliteit van de habitattypen. Dit effect zal beperkt zijn.

Het project voorziet in het herstellen van enkele cultuurhistorische elementen te weten de Munnikhof, de kasteellocatie en 't Rechthuys. Nabij de Munnikhof wordt tevens een steiger aangelegd. Het betreft locaties waar geen kwetsbare habitattypen aanwezig zijn, zodat de extra bezoekers op deze locaties geen groot negatief effect zullen hebben.

De toename van wegen en paden heeft geen negatief effect omdat hierdoor de bezoekers geleid worden en vertrapping van kwetsbare habitattypen juist wordt voorkomen.

Conclusie

Toename van de recreatie heeft mogelijk een negatief effect op de kwaliteit van Zachthoutooibos, Stroomdalgrasland en Meren met Krabbenscheer door verstoring van de typische broedvogels Groet bonte specht, Graspieper en Zwarte stern. Negatieve effecten als gevolg van betreding worden niet verwacht.

Samengevat

Ontgraving van de gracht leidt tot een negatief effect op het habitatype Zachthoutooibos.

Herstel van de wetering leidt tot tijdelijke verstoring van Bittervoorn en Kleine modderkruiper en uitbreiding van het leefgebied.

Transport leidt tot oppervlakteverlies van 0,07 ha Zachthoutooibos en verstoring van de typische soort Grote bonte specht en de soorten Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Kamsalamander.

Herstel van het tracé Schouwelijk leidt tot een beperkt oppervlakteverlies van Zachthoutooibos. Verbreding van de parkeerplaats en aanleg van de hoogwatervluchtplaats heeft geen negatief effect.

Verbreding van de Maaskade en aanleg van de weg leidt tot een beperkt oppervlakteverlies van Zachthoutooibos.

De aanpassing van de waterhuishouding leidt tot een negatief effect op Zachthoutooibos, doordat circa 0,35 ha zal verdwijnen.

De beperkte toename van de stikstofdepositie leidt niet tot significant negatieve effecten op de habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland.

Toename van de recreatie heeft mogelijk een negatief effect op de kwaliteit van Zachthoutooibos, Stroomdalgrasland en Meren met Krabbenscheer door verstoring van de typische broedvogels Grote bonte specht, Graspieper en Zwarte stern. Negatieve effecten als gevolg van betreding worden niet verwacht.

In de aanvraag beschreven effecten van de gevraagde activiteit op de instandhoudingsdoelen

In de passende beoordeling is ten aanzien van verzuring en vermesting bij de beschrijving van de effecten al geconcludeerd dat de beperkte toename niet leidt tot significant negatieve effecten omdat andere factoren bepalend zijn. Dit aspect wordt daarom bij de beoordeling van de effecten op de instandhoudingsdoelen verder buiten beschouwing gelaten. Uit de passende beoordeling blijkt dat voor zover Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn er, behoudens het eventuele effect van depositie, alleen negatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelen Meren met

Krabbenscheer, Stroomdalgrasland, Zachthoutooibos, Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Kamsalamander. De overige instandhoudingsdoelen worden daarom verder buiten beschouwing gelaten.

Meren met Krabbenscheer

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is kwaliteitsvermindering als gevolg van verstoring van de typisch soort Zwarte stern aan de orde. Dit betreft mogelijke verstoring door toename van recreatie.

Omdat de Zwarte stern niet in het Natura 2000-gebied broedt maar daarbuiten, zijn effecten op deze soort niet relevant voor de kwaliteit van het habitatype. Als gevolg van aanpassing van de waterhuishouding treedt er een positief effect op als gevolg van de toename van kwel.

Voor de uitbreiding van het habitatype liggen meer mogelijkheden in deelgebied Pompveld vanwege de grotere oppervlakte en de goede waterkwaliteit. In het kader van dit project zijn daarom geen maatregelen genomen om het oppervlak te vergroten.

Conclusie

Uitvoering van het project Munnikenland heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen voor Meren met Krabbenscheer, zijnde uitbreiding van oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.

Stroomdalgrasland

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is alleen kwaliteitsvermindering als gevolg van verstoring van de typisch soort Graspieper door toename van recreatie aan de orde.

De verstoring door recreanten is klein mede omdat de uiterwaarden minder toegankelijk worden als gevolg van de vergravingen. Door toename van recreatie zal de Graspieper als broedvogel niet verdwijnen zodat er geen negatieve effecten zijn op dit habitatype als gevolg van de toename van recreatie.

Conclusie

De Graspieper zal als gevolg van het project niet als broedvogel verdwijnen zodat de kwaliteit van het Stroomdalgrasland in relatie tot de aanwezigheid van de typische soort Graspieper niet zal worden aangetast.

Zachthoutooibos

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is oppervlakteverlies en kwaliteitsvermindering als gevolg van mogelijke verstoring van de typisch soort Grote bonte specht aan de orde. Dit betreft oppervlakteverlies door aanpassing van de waterhuishouding en ontgraven van de slotgracht en mogelijke verstoring door toename van recreatie.

Als gevolg van het project zal plaatselijk Zachthoutooibos verdwijnen met in totaal 7,1 hectare. Er zal echter ook Zachthoutooibos bijkomen. In de huidige situatie is het areaal Zachthoutooibos 35,4 hectare, terwijl dit als gevolg van het project toeneemt tot 42,2 hectare.

De kwaliteit van het Zachthoutooibos zal tijdelijk afnemen door de jongere leeftijd van het te ontwikkelen bos. Op termijn zal de kwaliteit echter toenemen doordat de abiotische omstandigheden verbeteren. De tijdelijke achteruitgang is beperkt, omdat Zachthoutooibos zich relatief snel ontwikkelt. De Grote bonte specht zal mogelijk tijdelijk verdwijnen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden. De soort is geen kritische soort en relatief algemeen waardoor deze na uitvoering van het project naar verwachting snel zal terugkeren.

Conclusie

De uitvoering van het project heeft geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het Zachthoutoobos, zijnde behoud van oppervlak en verbetering van kwaliteit.

Bittervoorn

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is alleen verstoring aan de orde als gevolg van herstel van de Wetering.

Het herstel van de Wetering zal gefaseerd uitgevoerd worden. Daarnaast worden de vissen gevangen en uitgezet in nabij gelegen wateren. Hierdoor zullen de negatieve effecten van de tijdelijke verstoring worden beperkt. In de eindsituatie zal als gevolg van herstel van de Wetering het oppervlak leefgebied toenemen.

Conclusie

Het project heeft geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Bittervoorn, zijnde behoud van oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Kleine modderkruiper

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is alleen verstoring aan de orde als gevolg van het herstel van de Wetering.

Het herstel van de Wetering zal gefaseerd uitgevoerd worden. Hierdoor zullen de negatieve effecten van de tijdelijke verstoring worden beperkt. In de eindsituatie zal, als gevolg van het herstel van de Weteringen het oppervlak leefgebied toenemen.

Conclusie

Het project heeft geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Kleine modderkruiper, zijnde behoud van oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Kamsalamander

Voor de onderdelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, is met name verstoring aan de orde als gevolg van het transport door het meest westelijk deel van het leefgebied van de Kamsalamander. Daarnaast wordt door aanleg van de parkeerplaats bij Loevestein een klein deel van het leefgebied aangetast.

Tijdens de werkzaamheden zal de Kamsalamander gedurende 4 jaar enige verstoring ondervinden als gevolg van geluid en trillingen omdat de rijroutes zijn zwerfgebied doorkruisen. Het kerngebied wordt niet verstoord. Omdat zwervende individuen vooral 's nachts trekken zullen deze weinig hinder ondervinden. Tijdens de uitvoering neemt de kwaliteit tijdelijk af door verstoring. Door het verlagen van de kades neemt de versnippering aanvankelijk licht toe, maar door het ontwikkelen van nieuwe landhabitat in de noordrand van de kom, op de Wakkere dijk en door het verleggen van de rijroutes naar slot Loevestein neemt de versnippering uiteindelijk af, en de kwaliteit licht toe.

Als gevolg van het totale project wordt 41 ha van de 154 hectare leefgebied aangetast en komt er 44 hectare nieuw leefgebied bij. Netto neemt het leefgebied toe. Vooral het kerngebied nabij Den Nieuwendijk neemt toe en wordt zeer geschikt als voortplantings- en leefgebied voor de Kamsalamander.

Conclusie

Uitvoering van het project Munnikenland heeft geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Kamsalamander, zijnde behoud van oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Eindconclusie

In de passende beoordeling is aangegeven dat er geen significant negatieve effecten zijn te verwachten als gevolg van de aangevraagde activiteit.

In de aanvraag opgenomen mitigerende maatregelen

In relatie tot de activiteiten waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn, zijn de volgende mitigerende maatregelen in de aanvraag opgenomen:

Herstel van de Wetering

- Herstel van de Wetering wordt gefaseerd uitgevoerd.

Transport van vrijkomende grond

- Er vindt 's nachts geen transport plaats.
- Het transport blijft beperkt tot de aangegeven rijroutes.

Naast bovengenoemde mitigerende maatregelen is de wijze van uitvoering van belang voor het voorkomen van negatieve effecten. Dit betreft vooral:

- Aanleg van een wal rondom de parkeerplaats om deze aan het oog te onttrekken.
- Ontwikkeling van nieuw Zachthoutoibos op de locaties zoals aangegeven op figuur 3.5 van de passende beoordeling welke is opgenomen als bijlage 1 bij deze vergunning.
- Het beheer van de hoogwatervluchtplaats is mede gericht op de ontwikkeling als overwinteringsbiotoop voor de Kamsalamander.
- De toegankelijkheid van het kwetsbare oostelijke deel van het gebied wordt niet vergroot.

In de aanvraag beschreven cumulatieve effecten

In de passende beoordeling is aangegeven dat ander projecten die van invloed kunnen zijn op Loevestein beperkt zijn tot kribverlaging in de Waal dat mogelijk effecten kan hebben op de rivierdonderpad en ruimte voor de rivierprojecten welke mogelijk invloed kunnen hebben op de habitattypen Slikkige oevers, Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland.

De maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd zijn hebben geen effect op de Rivierdonderpad zodat de kribverlaging in dit besluit buiten beschouwing kan blijven. Ten aanzien van de andere Ruimte voor de rivierprojecten is in de passende beoordeling aangegeven dat er geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied, deze zullen eerder positief zijn.

Beoordeling van de aanvraag

Effecten van de gevraagde activiteiten

Ontgraving gracht Slot Loevestein

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Herstel van de Wetering in de Waarden van Loevestein

Voor de Bittervoorn is de aanwezigheid van de Zoetwatermossel van belang voor de voortplanting. Bij het herstel van de Wetering kunnen aanwezige Zoetwatermossels verdwijnen wat de kwaliteit van het leefgebied negatief kan beïnvloeden. Dit aspect is niet meegenomen in de passende beoordeling.

Conclusie

Effecten op de kwaliteit van het leefgebied van de Bittervoorn als gevolg van mogelijke effecten op de Zoetwatermossel is in de passende beoordeling niet meegenomen.

Voor het overige kunnen wij instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Transport door ontgraven slotgracht, verbreden Maasdijk, herstel Wetering en uitbreiden parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats

In de passende beoordeling is aangegeven dat de Kamsalamander overdag niet actief is en dat er 's nachts niet wordt gewerkt. Hierdoor en omdat de routes niet door kerngebied lopen worden geen effecten verwacht als gevolg van het transport. Wij merken op dat:

- Juist de deelpopulatie in het westelijk deel kwetsbaar is vanwege de geringe omvang zodat ook beperkte effecten van invloed kunnen zijn op de populatie.
- Kamsalamanders ook in de vroege ochtend en avond actief zijn vooral in vochtige perioden en in het vroege voorjaar wanneer het laat licht is en vroeg donker.

Conclusie

De effecten van transport op de Kamsalamander zijn mogelijk onderschat.

Voor het overige kunnen wij instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Herstel tracé Schouwendijk

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Herstel van de terp van 't Rechthuys

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Verbreding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Verbreding Maaskade en aanleg weg

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Aanpassen waterhuishouding binnendijs

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Verzuring en vermessing als gevolg van toename van verkeer

In de passende beoordeling is aangegeven dat de toename van depositie alleen een negatief effect kan hebben op de habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland. Tevens is aangegeven dat de toename van de depositie maximaal 0,5 mol N/ha/jr bedraagt. In de passende beoordeling is hierbij uitgegaan van een worst-case situatie zodat de werkelijke toename minder zal zijn, omdat:

- 1 De depositie als gevolg van de toename van verkeer is minder.
 - Uit het kaartbeeld blijkt dat voor Stroomdalgrasland de maximale depositie in de buurt van de 0,1 mol N/ha/jr ligt en niet 0,5 mol.
 - Uit het kaartbeeld blijkt dat voor Glanshaverhooiland de maximale depositie onder de 0,1 mol N/ha/jr ligt en niet maximaal 0,5 mol.
- 2 De positieve effecten zijn niet meegenomen.
 - De toegangsweg verplaatst wordt in zuidelijke richting, van Schouwendijk naar Maaskade. Hierdoor komt deze verder van beide habitattypen te liggen. Dit leidt tot vermindering van de depositie.
- 3 De toename van het verkeer is mogelijk overschat omdat veel bezoekers vanuit Woudrichem te voet of met de fiets via het pontje komen.

Conclusie

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van verzuring en vermessing in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Toename recreatiedruk, aanleg fiets- en wandelpaden en realisatie aanlegsteiger Munnikhof

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van deze maatregel in de passende beoordeling zijn opgenomen.

Samengevat

Effecten op het leefgebied van de Kamsalamander door het transport zijn onvoldoende meegenomen.

Mogelijke negatieve effecten op de Zoetwatermossel, welke van belang is voor de voortplanting van de Bittervoorn, zijn niet meegenomen.

Voor het overige kunnen wij instemmen met de wijze waarop de effecten zijn weergegeven in de passende beoordeling.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelen

Slikkige oevers, Meren met krabbenscheer, Rivierdonderpad en Grote modderkruiper

Uit de passende beoordeling blijkt dat als gevolg van de maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd zijn er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de habitattypen Slikkige oevers en Meren met Krabbenscheer en op de soorten Rivierdonderpad en Grote modderkruiper. Behoudens de effecten op Meren met Krabbenscheer kunnen wij instemmen met de conclusies uit de passende beoordeling. Het habitatype Slikkige oevers en de soorten Rivierdonderpad en Grote modderkruiper laten wij daarom buiten beschouwing.

Glanshaverhooiland en Stroomdalgrasland

In de passende beoordeling is aangegeven dat als gevolg van de maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn stikstofdepositie zou kunnen leiden tot negatieve effecten op dit habitatype. Ten aanzien van het Stroomdalgrasland kan daarnaast ook verstoring door recreatie leiden tot negatieve effecten.

In de passende beoordeling is aangegeven dat een beperkte toename van 0,5 mol N/ha/jr geen significant negatief effect zal hebben omdat andere factoren van (veel) grotere invloed zijn op de kwaliteit van dit habitatype. Nu de inrichting en het beheer van het project erop gericht zijn om deze factoren positief te beïnvloeden zodat deze habitattypen zich kunnen ontwikkelen is de (zeer) beperkte toename van de stikstofdepositie niet significant.

Verstoring door recreatie zou effect kunnen hebben op de voor Stroomdalgrasland typisch soort Graspieper. In de passende beoordeling is aangegeven dat dit effect beperkt zal zijn en zeker niet significant, onder andere omdat middels aanleg van paden de recreatie wordt geleid.

Wij kunnen instemmen met de conclusie uit de passende beoordeling dat de stikstofdepositie geen significant negatief effect heeft op de kwaliteit van het Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland.

Tevens kunnen wij instemmen met de conclusie dat verstoring als gevolg van recreatie niet zal leiden tot het verdwijnen van de Graspieper als broedvogel uit het gebied, zodat de kwaliteit van het habitatype Stroomdalgrasland op dit punt niet afneemt.

Conclusie

Mogelijk treedt een (zeer) beperkt effect op als gevolg van toename van de stikstofdepositie. Dit effect is zeker niet significant zodat de maatregelen van het project waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd zijn niet leiden tot een significant negatief effect op de habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland.

Zachthoutoibos

In figuur 3.5 is aangegeven waar Zachthoutoibos verdwijnt en waar nieuw Zachthoutoibos ontstaat als gevolg van het project. Hierbij is aangegeven dat in de eindsituatie het Zachthoutoibos toeneemt met ruim 8 hectare. Gesteld kan worden dat ruimschoots wordt voldaan aan het doel behoud van oppervlakte en er geen negatief effect optreedt op de oppervlakte Zachthoutoibos.

In de passende beoordeling is aangegeven dat de kwaliteit tijdelijk vermindert doordat het bos in leeftijd achteruitgaat doch dat de kwaliteit op termijn toeneemt doordat de abiotische omstandigheden verbeteren zodat de kwaliteit netto niet achteruitgaat. Wij kunnen instemmen met de conclusie dat de kwaliteit toeneemt mede omdat in de nieuwe situatie het bos meer geconcentreerd is in de Waarden bij Loevestein en bovendien met 8 hectare toeneemt zodat een grotere eenheid ontstaat.

Het beperkte effect van de tijdelijke achteruitgang in oppervlakte is verwaarloosbaar ten opzichte van de oppervlakte en kwaliteitstoename op termijn zodat er netto geen sprake is van een significant negatief effect.

Conclusie

Gebleken is dat als gevolg van het project er geen significant negatief effect is mede omdat de oppervlakte en kwaliteit van het Zachthoutoibos op termijn zullen toenemen.

Bittervoorn en Kleine modderkruiper

In de passende beoordeling is aangegeven dat als gevolg van de maatregelen waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd zijn, het leefgebied van Bittervoorn en Kleine modderkruiper toeneemt door herstel van de Wetering.

De kwaliteit van het leefgebied neemt tijdelijk af doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verstoring plaatsvindt. In de eindsituatie blijft de kwaliteit gelijk. De tijdelijke verstoring door de uitvoering kan beperkt worden door het nemen van mitigerende maatregelen welke opgenomen zijn in de passende beoordeling. De effecten van tijdelijke verstoring inclusief de mitigerende maatregelen zijn tevens meegenomen in de Flora- en faunaontheffing. Ten aanzien van het effect op de kwaliteit van het leefgebied voor de Bittervoorn verdient het aanbeveling om tevens de aanwezige Zoetwatermossels te sparen en terug te zetten op die locaties waar deze als gevolg van de uitvoering van de maatregelen zouden kunnen verdwijnen. Dit betreft herstel van de Wetering.

De beperkte verstoring als gevolg van het transport is, mede gezien het uiteindelijke positieve effect op de omvang van het leefgebied voor beide soorten verwaarloosbaar.

Conclusie

Wij kunnen instemmen met de conclusie dat de negatieve effecten als gevolg van de verstoring door de uitvoering niet significant zijn. Hierbij is het wel van belang dat de mitigerende maatregelen ter beperking van negatieve effecten zoals genoemd in de passende beoordeling inclusief aanvullende maatregelen worden uitgevoerd.

Kamsalamander

Uitbreiding van de parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats, verbreding van de Maaskade met aanleg van de weg en transport van grond die vrijkomt bij herstel van de gracht vindt plaats in het leefgebied van de Kamsalamander. Het betreft het meest westelijke leefgebied nabij Slot Loevestein. De hoogwatervluchtplaats kan dienen als overwinteringslocatie voor de Kamsalamander. Bij extreem hoog water stroomt dit deel van het leefgebied geheel onder zodat aanleg van de hoogwatervluchtplaats als overwinteringslocatie sterk bijdraagt aan verbetering van het leefgebied. Daarentegen betekent de aanleg van de weg een verslechtering. Gesteld kan worden dat het leefgebied op deze locatie netto niet achteruitgaat in kwaliteit. Bovendien betreft het feitelijk een verplaatsing van de weg waarbij de huidige weg ook deels door

leefgebied van de Kamsalamander loopt zodat gesteld kan worden dat er netto geen dan wel een zeer beperkt effect is op de kwaliteit van het totale leefgebied van de Kamsalamander.

Tijdens de uitvoering kan verstoring optreden en kunnen individuen gedood worden als gevolg van de werkzaamheden zodat de kwaliteit van het leefgebied tijdens de uitvoering tijdelijk verslechterd. Deze effecten kunnen sterk beperkt worden door het nemen van mitigerende maatregelen zoals het wegvangen van exemplaren op locaties waar gewerkt wordt en het plaatsen van schermen. Juist op deze locatie is dit van belang omdat de populatie hier vrij klein is.

Conclusie

In de eindsituatie blijft de kwaliteit van het leefgebied gelijk terwijl tijdens de uitvoering de kwaliteit tijdelijk minder is. Indien mitigerende maatregelen worden genomen om negatieve effecten tijdens de uitvoering te beperken zal er geen significant negatief effect optreden.

Effect op algemene doelen

Naast rivierveiligheid heeft het project ten doel de 'levende riviernatuur' die hoort bij dit deel van de Waal te revitaliseren. Het project beoogt natuurlijke processen de ruimte te geven, zodat de bijbehorende natuur zich kan ontwikkelen. Het project voorziet in verhoging van de invloed van de rivier door het afgraven van dijken zodat een groter deel onder invloed van de rivier komt te staan. Daarnaast worden geulen aangelegd. Hierbij wordt een groot deel van het huidige agrarische gebied omgezet in natuur. Door het project ontstaat een groter natuurgebied waarin de natuurlijke processen deels worden hersteld. Dit leidt onder andere tot versterking van de natuurwaarden Slikkige oevers, Zachthoutoobos, Stroomdalgrasland, Glanshaverhooilanden en komgebonden natte natuurwaarden zoals rietmoerassen die onder andere leefgebied zijn voor Bittervoorn en Kleine modderkruiper.

Cumulatieve effecten:

In het ontwerpbesluit geeft de staatssecretaris aan dat:

"Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zelfstandig beschouwd, niet kunnen leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor de betreffende gebieden zijn aangewezen."

Evenals de staatssecretaris kunnen wij instemmen met de conclusies uit de passende beoordeling waarin wordt aangegeven dat er als gevolg van het gehele project geen significant negatieve effecten optreden.

In de passende beoordeling zijn daarnaast de cumulatieve effecten van andere rivierverruimingsprojecten beschouwd waarbij afdoende is onderbouwd dat deze projecten niet leiden tot negatieve effecten op de natuurdoelen van het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem. Ten aanzien van de plannen voor ontkleiing van het resterende deel van de Gandelwaard merken wij op dat wij hiervoor een vergunning hebben verleend gedateerd 17 oktober 2011, bij ons bekend onder zaaknummer 2011-01000. Het besluit voorziet in verlening van de vergunning onder voorschriften. De ontkleiing leidt vooral tot positieve en daarnaast een beperkt negatief effect op de Kamsalamander als gevolg van transport door leefgebied van de Kamsalamander. Doordat de transportroute voor afvoer van de klei uit de Gandelwaard samenvalt met de routes zoals aangegeven in de aanvraag voor Munnikenland is er geen sprake van extra effecten op het leefgebied van de Kamsalamander. Bovendien worden in beide vergunningen mitigerende maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten als gevolg van transport te beperken.

Mitigerende Maatregelen:

Uit het bovenstaande blijkt dat de volgende aanvullende mitigerende maatregelen van belang zijn om ongewenste negatieve effecten door de uitvoering van het project te voorkomen:

- De aanwezige Zoetwatermosselen worden teruggezet bij herstel van de Weteringen.

- De te realiseren hoogwatervluchtplaats bij de parkeerplek wordt in de eerste fase van het project uitgevoerd en direct geschikt gemaakt als overwinteringsplaats voor de Kamsalamander, bijvoorbeeld door hout (stammen en takkenrillen) van te kappen bomen hier neer te leggen.
- Er wordt geen werk uitgevoerd in het leefgebied van de Kamsalamander in de winterperiode (1 oktober tot 1 maart) tenzij tijdig maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat ter plaatse overwinterende Kamsalamanders aanwezig zijn.
- Indien het westelijk deel van de transportroute over de Maaskade buiten de winterperiode (1 november tot 1 maart) wordt gebruikt worden tijdig schermen geplaatst om verkeersslachtoffers onder de Kamsalamander te voorkomen.
- De uitvoering van maatregelen in leefgebied van de Kamsalamander en de vissen wordt begeleid door een faunadeskundige.

Zienswijzen

Het ontwerpbesluit heeft samen met andere besluiten voor het project Munnikenland ter inzage gelegen. Er zijn 17 zienswijzen ingekomen. Voor zover de zienswijzen gericht zijn tegen de andere besluiten, waaronder het ontwerpbesluit van EL&I in het kader van de Nbw, worden deze in dit besluit niet behandeld. Voor zover uit de zienswijze niet blijkt tegen welk ontwerpbesluit deze is gericht worden deze behandeld indien de inhoud van de zienswijze betrekking heeft op de belangen die de Nbw beoogd te beschermen en betrekking heeft op activiteiten waarvoor de provincie bevoegd is. De zienswijzen die betrekking hebben op dit besluit zijn de zienswijzen van de heer R.P.E. Poorter te Brakel van 23 oktober 2011 (zienswijze nr. 4), de heer T. van der Zalm te Poederoyen (zienswijze nr. 11) en drs. Winkelman te Rosmalen van 25 oktober 2011 (zienswijze nr. 12).

1 Zienswijze van de heer R.P.E. Poorter te Brakel, gedateerd 23 oktober 2011 (zienswijze 4)

De zienswijze van de heer Poorter is gericht tegen het verondiepen van de zandwinplas.

Reactie

Aanvrager heeft te kennen gegeven af te zien van het verondiepen van de zandwinplas waarmee dit onderdeel komt te vervallen. Nu het verondiepen van de plas geen onderdeel meer uitmaakt van de aanvraag is de zienswijze van de heer Poorter niet meer aan de orde. Zie ook punt 4 hieronder.

2 Zienswijze van de heer T. van der Zalm te Poederoyen, gedateerd 22 oktober 2011 (zienswijze 11)

De heer Van der Zalm betoogt dat door het gedeeltelijk onder water zetten bomen zullen sterven.

Reactie

Het habitatype Zachthoutoibos is over het algemeen juist gebaat bij periodieke overstroming. Het habitatype komt voor op locaties die tot maximaal circa 150 dagen onder water staan. In de passende beoordeling is aangegeven dat de grotere overstromingsfrequentie over het algemeen positief is voor dit habitatype. Daar waar de overstromingsfrequenties te hoog is, is het mogelijk dat het habitatype verdwijnt. In de passende beoordeling is aangegeven dat dit op één locatie in beperkte mate aan de orde is en is dit effect meegenomen in de beoordeling. De zienswijze leidt niet tot een ander oordeel omdat dit aspect is meegenomen in de passende beoordeling.

3 Zienswijze van de heer drs. Winkelman te Rosmalen, gedateerd 25 oktober 2011 (zienswijze 12)

Ten aanzien van het ontwerpbesluit Natuurbeschermingswet 1998 van de provincie bevat deze zienswijze de volgende punten:

- De tijd van 6 weken is te kort om te kunnen beoordelen of het juist is dat de betrokken natuurdoelen niet significant worden aangetast en of de bevoegdheidsverdeling juist is toegepast.
- Het is onduidelijk in hoeverre in de onderzoeken de cumulatieve effecten van de inrichting van de Gandelwaard zijn meegenomen.

- De passende beoordeling is doorspekt met diverse aannames waardoor het ernstige gebreken vertoont. Dit betreft onder andere:
 - * de aanname dat de kwaliteit van het ooibos zal toenemen door verbetering van de abiotische omstandigheden.
 - * Niet duidelijk is of de mitigerende maatregelen voor de Kamsalamander toereikend zijn en op welke wijze de uitvoering is geborgd.
- Doordat er uitgegaan is van een te groot projectgebied (incl. Buitenpolder het Munnikenland) moet onderhavig onderzoek worden geactualiseerd.

Voorts wordt in de zienswijze opgemerkt dat het beleid ten aanzien van Natura 2000 wordt heroverwogen, zoals onder andere blijkt uit de beleidsbrief van 14 september 2011 van EL&I. De heer drs Winkelman verzoekt dit project te heroverwegen.

Reactie

De termijn van 6 weken is wettelijk bepaald, de procedure is op dit punt volgens de wettelijke vereisten uitgevoerd.

In het ontwerpbesluit zijn de cumulatieve effecten van de inrichting van de Gandelwaard meegenomen in de beoordeling op grond van de gegevens uit de aanvraag voor de Gandelwaard en het ontwerpbesluit. Het definitieve besluit voor de Gandelwaard is verleend zonder wijzigingen ten opzichte van het ontwerp.

In de zienswijze wordt niet nader onderbouwd op welke aannames wordt gedoeld. Ten aanzien van de uitspraak dat de kwaliteit van het ooibos zal toenemen omdat de abiotische omstandigheden verbeteren is dit geen aanname maar een feit dat onder andere blijkt uit de profieldocumenten die door het ministerie van EL&I opgesteld zijn voor de diverse natuurdoeltypen. De bewering dat de mitigerende maatregelen voor de Kamsalamander niet toereikend zouden zijn wordt niet nader onderbouwd. Ten aanzien van de borging van de uitvoering zijn voorschriften opgenomen in de vergunning en hebben wij de bevoegdheid om handhavend op te treden.

De keuze voor het ontwerp en de inhoud van de aanvraag ligt bij de initiatiefnemer. De Buitenpolder Munnikenland maakt geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied maar de maatregelen die hier worden uitgevoerd moeten wel worden meegenomen in de beoordeling omdat er sprake kan zijn van externe effecten op het Natura 2000-gebied.

Bij de toetsing van de aanvraag kan formeel niet vooruitgelopen worden op een beleidsvoornemen voordat het beleid daadwerkelijk is vastgesteld. In het geval van de aangehaalde uitspraak in de brief van 14 september 2011 is dit praktisch ook niet mogelijk omdat dit een zeer algemene formulering betreft waarvan de eventuele consequenties voor dit betreffende gebied niet duidelijk zijn. De brief bevat ten aanzien van de voor dit gebied aangewezen instandhoudingsdoelen geen nieuwe feiten of ecologische inzichten die zouden kunnen leiden tot een ander oordeel.

4 Wijziging aanvraag

Per brief van 14 februari 2012 hebben wij van het Waterschap Rivierenland aanvullende informatie ontvangen ten aanzien van de effecten van de aanpassing van het plan waarbij de zandwinput niet wordt opgevuld en de specie die daarvoor was gereserveerd per schip wordt afgevoerd. De effecten zijn in beeld gebracht in een notitie van DHV gedateerd 7 februari 2012.

De effecten van het niet opvullen van de zandwinplas worden door de aanvrager als volgt verwoord:

“Het aspect verzuring en vermesting: dit onderdeel is onderzocht aangezien er een aanpassing in grondstromen en dus transportbewegingen tijdens de uitvoering plaatsvindt. De invloed van deze toename wordt als niet significant beschouwd;

- verandering effect op habitattypen Natura 2000: het niet doorgaan van de verondieping heeft invloed op het habitatype Zachthoutooibos”. Vanwege het niet doorgaan van de verondieping ontstaat er minder ooibos, maar het netto oppervlak Zachthoutooibos neemt nog steeds toe ten opzichte van de huidige situatie. Ook hier geldt dat er geen significant effect optreedt;

verandering effect op soorten Natura 2000: voor de soorten Bittervoorn en Grote modderkruiper wordt, ondanks het niet doorgaan van de verondieping, nog steeds voldoende leefgebied gecreëerd om aan de instandhoudingsdoelstelling van beide soorten te voldoen. Er treedt ook hier dus geen significant effect op.

De extra transportbewegingen in de Brakelsche Benedenwaarden (afvoer naar loswal en naar buiten projectgebied), hebben eveneens geen negatief effect op de typische vogelsoorten van habitattypen Stroomdalgraslanden en Glanshaverhooilanden.”

Wij kunnen instemmen met de wijze waarop de effecten van het niet opvullen van de zandwinplas zijn weergegeven en stemmen in met de conclusie dat dit niet leidt tot significant negatieve effecten. Bijlage 2 bij dit besluit bevat een situatietekening van het plan met aanpassingen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande hebben wij mede op basis van de passende beoordeling de zekerheid verkregen dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Pompveld, Kornsche Boezem en Loevestein. De ontvangen zienswijze bevatten geen aanknopingspunten die tot een andere conclusie moeten leiden.

Gelet op het vorenstaande besluiten wij als volgt:

In gevallen waarin is vastgesteld dat er geen significant effect aanwezig is, is vergunningverlening na een belangenafweging mogelijk. Hierbij moet rekening worden gehouden met de lokale en regionale bijzonderheden en vereisten op sociaal, economisch en cultureel gebied. Niet is gebleken dat op grond van deze belangen alsnog de activiteit moet worden geweigerd.

Er kan een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Waterschap Rivierenland te Tiel:

Vergunning te verlenen voor uitvoering van het project Munnikenland voor de volgende maatregelen:

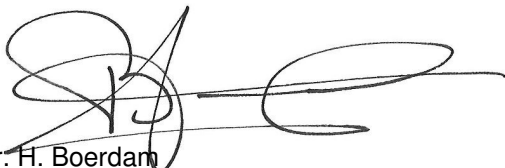
Ontgraving gracht Slot Loevestein
Herstel van de Wetering in de Waarden van Loevestein
Transport door ontgraven slotgracht, verbreden Maasdijk, herstel Wetering en uitbreiden parkeerplaats met hoogwatervluchtplaats
Herstellen tracé Schouwendijk
Herstel terp 't Rechthuys
Verbreding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats
Verbreding Maaskade en aanleg weg
Aanpassing waterhuishouding binnendijks gebied
Verzuring en vermesting als gevolg van toename van verkeer
Toename recreatiedruk, aanleg fiets- en wandelpaden en realisatie aanlegsteiger Munnikhof

Conform de beschrijving in de aanvraag en het bij dit besluit als bijlage gevoegd technisch ontwerp en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 De aanvang van de werkzaamheden dient minimaal vier weken van te voren gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten Gelderland via het e-mail adres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
- 2 Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
- 3 De in het vorig voorschrift genoemde personen dienen op eerste verzoek (een kopie van) de vergunning te tonen aan de daartoe bevoegde toezichthouders.
- 4 De vergunde activiteiten dienen overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende passende te worden uitgevoerd, tenzij in de voorschriften anders is bepaald.
- 5 De mitigerende maatregelen zoals benoemd in de passende beoordeling dienen te worden uitgevoerd bij het realiseren van het project.
- 6 Er dient een werkplan ingediend te worden bij Gedeputeerde Staten waarin wordt aangegeven hoe en wanneer de mitigerende maatregelen zoals genoemd in de passende beoordeling worden uitgevoerd. Met de uitvoering van de werkzaamheden mag niet worden gestart voordat dit werkplan door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd. De maatregelen moeten worden uitgevoerd volgens het door vergunninghouder ingediende en door Gedeputeerde Staten goedgekeurde werkplan.
In dit plan dienen tevens de volgende mitigerende maatregelen te worden opgenomen:
 - * De aanwezige Zoetwatermosselen worden teruggezet bij herstel van de Wetering.
 - * De te realiseren hoogwatervluchtplaats bij de parkeerplek wordt in de eerste fase van het project uitgevoerd en direct geschikt gemaakt als overwinteringsplaats voor de Kamsalamander, bijvoorbeeld door hout (stammen en takkenrillen) van te kappen bomen hier neer te leggen.
 - * Er wordt geen werk uitgevoerd in het leefgebied van de Kamsalamander in de winterperiode (1 oktober tot 1 maart) tenzij tijdig maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat ter plaatse overwinterende Kamsalamanders aanwezig zijn.
 - * Indien het westelijk deel van de transportroute over de Maaskade buiten de winterperiode (1 november tot 1 maart) wordt gebruikt dienen tijdig schermen geplaatst te worden om verkeersslachtoffers onder de Kamsalamander te voorkomen.
 - * De uitvoering van maatregelen in leefgebied van de Kamsalamander en de vissen dient plaats te vinden onder leiding van een faunadeskundige.
- 7 Minimaal 6 weken voor de daadwerkelijke uitvoering dient een monitoringsplan te worden ingediend waarbij voor Zachthoutoibos en Kamsalamander wordt uitgewerkt op welke wijze de realisering van de beoogde en verwachte ontwikkelingen wordt gemonitord en op welke wijze eventueel moet worden bijgestuurd indien uit de monitoring blijkt dat de beoogde ontwikkelingen niet, of niet in voldoende mate, plaatsvinden. Vergunninghouder dient in 2016 en daarna iedere 5 jaar, voor 1 oktober van dat jaar een monitoringsrapportage in te dienen waarin is aangegeven in hoeverre de mitigerende maatregelen zijn uitgevoerd en de beoogde ontwikkeling is gerealiseerd.

- 8 Gedeputeerde Staten kunnen nadere voorschriften stellen indien uit de monitoreningsrapportage blijkt dat de mitigerende maatregelen niet of onvoldoende zijn uitgevoerd en de beoogde ontwikkeling niet is gerealiseerd.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur

Belanghebbenden die hun zienswijze bij het ontwerpbesluit naar voren hebben gebracht of belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij daarop geen zienswijze naar voren hebben gebracht, kunnen in de periode zoals aangegeven in de bekendmaking beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Bovendien kunnen belanghebbenden beroep aantekenen, ook wanneer zij geen zienswijze hebben ingediend, tegen alle wijzigingen in de definitieve besluiten ten opzichte van de ontwerpbesluiten. Deze wijzigingen zijn beschreven in de genoemde Nota van Antwoord die met dit definitieve besluit en de overige definitieve besluiten ter inzage is gelegd.

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet (Chw) in werking getreden. Deze wet bevat onder andere bijzondere procedurele bepalingen voor de beroepsprocedure. Op 13 april 2011 is een Algemene Maatregel van Bestuur op basis van deze wet afgekondigd, waardoor alle projecten ter uitvoering van het programma Ruimte voor de Rivier vallen onder de werking van de Chw. Dit heeft onder andere tot gevolg dat geen pro-forma beroep kan worden aangetekend, maar dat alle beroepsgronden voor het einde van de beroepstermijn moeten worden ingediend en dat deze na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor het behandelen van het beroepsschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

Bijlagen:

- Bijlage 1 kaart oobos
- Bijlage 2 situatietekening, gedateerd 1 februari 2012
- Bijlage 3 Overzicht nieuwe situatie nieuw aan te leggen wegen gedateerd 2 november 2010
- Bijlage 4 kaart wijziging grondstromen tgv wijziging verondieping zandwinplas gedateerd 7 februari 2012